

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδοτήσεως: 113/2022
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ Ε΄**

Συνεδρίαση της 10^{ης} Νοεμβρίου 2022

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Νίκη Μαριόλη, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ..

Μέλη: Δήμητρα Κεφάλα, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ., Δημήτριος Μακαρονίδης, Ευαγγελία Σκαλτσά, Βασίλειος Καραγιώργος, Βασιλική Παπαθεοδώρου, Μαρία Σπάσου, Περικλής Αγγέλου, Ευστράτιος Ηλιαδέλης, Παρασκευάς Χρυσοστομίδης, Θωμάς Καζάκος, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Θωμάς Καζάκος, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμός Ερωτήματος: Το με αριθμ. πρωτ. Φ3/14368/Ζ2/05.02.2021 έγγραφο του Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων (Διεύθυνση Προσωπικού Ανωτάτης Εκπαίδευσης, Τμήμα Α΄ Κύριου Διδακτικού Προσωπικού) σε συνδυασμό με το με αρ. πρωτ. 18818/21/ΓΠ/11-10-2021 διευκρινιστικό έγγραφο του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Ερώτημα: Εάν, ιατρός, μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος Ιατρικής της Σχολής Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, επιλέξει να ενταχθεί στην κατηγορία μερικής απασχόλησης, απαλλάσσεται πλήρως από τα κλινικά του καθήκοντα (στην Πανεπιστημιακή Κλινική, που έχει τοποθετηθεί), ή μειώνονται και τα κλινικά καθήκοντά του, όπως τα διδακτικά και τα ερευνητικά.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδοτεί ως εξής:

Ιστορικό

1. Με το πρώτο από τα προαναφερόμενα έγγραφα δίδεται ότι ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας ζήτησε την άποψη του Υπουργείου επί ερωτήματος

που τέθηκε από τον Πρόεδρο του Τμήματος Ιατρικής της Σχολής Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου, το οποίο αφορούσε την περίπτωση κατά την οποία, ιατρός, μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματός του, επιλέξει να ενταχθεί στην κατηγορία μερικής απασχόλησης, εάν αυτό απαλλάσσεται πλήρως από τα κλινικά του καθήκοντα (στην Πανεπιστημιακή Κλινική, που έχει τοποθετηθεί), ή εάν μειώνονται στο 1/3 και τα κλινικά του καθήκοντα, όπως τα διδακτικά και ερευνητικά του καθήκοντα. Το ερώτημα συνοδευόταν από: α) έγγραφο του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με αριθμό πρωτοκόλλου 23824/20/ΓΠ/08.12.2020, με το οποίο ζητείται η άποψη του Υπουργείου επί ερωτήματος που τέθηκε από τον Πρόεδρο του Τμήματος Ιατρικής της Σχολής Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, ως προς το «*εάν ένα μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος Ιατρικής επιλέξει να ενταχθεί στην κατηγορία μερικής απασχόλησης, απαλλάσσεται πλήρως από τα κλινικά του καθήκοντα ή μειώνονται στο 1/3 και τα κλινικά καθήκοντά του όπως και τα διδακτικά και τα ερευνητικά*», β) έγγραφο του Προέδρου του Τμήματος της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με αριθμό 18454/20/ΓΠ/24.09.2020 με θέμα «*Νομική Συμβουλή με σχέση μερικής απασχόλησης μελών Δ.Ε.Π.*» και γ) έγγραφο του δικηγόρου – συνεργάτη στη Νομική Υπηρεσία του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας προς τον Πρύτανη του Ιδρύματος με αριθμό πρωτοκόλλου 23558/20/ΓΠ/03.12.2020, με το οποίο διατυπώνεται η γνώμη περί πλήρους απαλλαγής του εντασσομένου σε καθεστώς μερικής απασχόλησης μέλους Δ.Ε.Π. και πανεπιστημιακού ιατρού από τα κλινικά του καθήκοντα (η οποία έγινε δεκτή από τον Πρύτανη στις 03.12.2020).

2. Με το υπ' αριθμ. πρωτ. 230-1603/Ε9.21/2021 έγγραφο του Γ.Ν.Σ. του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων προς την ερωτώσα Υπηρεσία του ίδιου Υπουργείου ζητήθηκαν διευκρινίσεις ως προς το ιστορικό του ερωτήματος και τις διατάξεις του σχετικού νομοθετικού καθεστώτος που δημιουργούν, ως προς την έννοια και το περιεχόμενό τους, νομικό προβληματισμό που να συνδέεται με το κρίσιμο ερώτημα.

3. Η ερωτώσα Υπηρεσία επανήλθε, διαβιβάζοντας το υπ' αριθ. πρωτ. 18818/21/ΓΠ/11-10-2021 διευκρινιστικό έγγραφο του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, με το οποίο τίθεται το ερώτημα «*της ύπαρξης ή μη κλινικών καθηκόντων*» στην περίπτωση ένταξης σε καθεστώς μερικής απασχόλησης Ιατρού, μέλους Δ.Ε.Π. του Τμήματος Ιατρικής, που έχει τοποθετηθεί στην

Πανεπιστημιακή Κλινική του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Λάρισας, ζήτημα για το οποίο έχει εκδοθεί η με αριθμό πρωτοκόλλου 23558/20/ΓΠ/03.12.2020 γνωμοδότηση της Νομικής Υπηρεσίας του Πανεπιστημίου, με την οποία διατυπώνεται η γνώμη περί πλήρους απαλλαγής αυτού από τα κλινικά του καθήκοντα.

Νομικό πλαίσιο

4. Στα άρθρο 16 παρ. 5 και 6 και 21 παρ. 3 του Συντάγματος ορίζονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 16 «1....(...)...5. Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με πλήρη αυτοδιοίκηση. Τα ιδρύματα αυτά τελούν υπό την εποπτεία του Κράτους, έχουν δικαίωμα να ενισχύονται οικονομικά από αυτό και λειτουργούν σύμφωνα με τους νόμους που αφορούν τους οργανισμούς τους. (...) 6. Οι καθηγητές των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων είναι δημόσιοι λειτουργοί. Το υπόλοιπο διδακτικό προσωπικό τους επιτελεί επίσης δημόσιο λειτούργημα, με τις προϋποθέσεις που νόμος ορίζει. Τα σχετικά με την κατάσταση όλων αυτών των προσώπων καθορίζονται από τους οργανισμούς των οικείων ιδρυμάτων..(...)...».

Άρθρο 21 «1....(...)...3. Το Κράτος μεριμνά για την υγεία των πολιτών. (...).....».

5. Στα άρθρα 23 και 31 του ν. 4009/2011 «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων» (Α' 195), όπως ίσχυαν πριν την κατάργησή τους με το άρθρο 485 περ. α' του ν. 4957/2022 (Α'141), προβλεπόταν τα εξής:

Άρθρο 23. Ένταξη καθηγητών σε κατηγορίες «1. Οι Καθηγητές εκλέγονται ως πλήρους απασχόλησης. Μετά τη συμπλήρωση τριετούς πραγματικής άσκησης καθκόντων στη βαθμίδα του πρώτου διορισμού τους, μπορούν να ενταχθούν στην κατηγορία της μερικής απασχόλησης, οπότε και λαμβάνουν το 35% των τακτικών αποδοχών τους. 2. Οι Καθηγητές πλήρους απασχόλησης υποχρεούνται να διαμένουν και να εγκαθίστανται στο νομό όπου εδρεύει η σχολή του Α.Ε.Ι, στο οποίο υπηρετούν και μπορούν: α) ... δ) Να αμείβονται από εκτέλεση κλινικού έργου και εφημερίων σε πανεπιστημιακές κλινικές. ε) ... στ) ... θ) Να ασκούν ελευθέριο επάγγελμα ύστερα από ενημέρωση του Κοσμήτορα της σχολής στην οποία ανήκουν... 4. Καθηγητές μερικής απασχόλησης είναι υποχρεωτικά όσοι κατέχουν θέση πλήρους απασχόλησης στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα. 5. Οι Καθηγητές που επιθυμούν να υπηρετήσουν κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος

ως μερικής απασχόλησης υποβάλλουν στη σχολή στην οποία υπηρετούν αίτηση, στην οποία δηλώνουν την παράλληλη απασχόληση που επιθυμούν να ασκήσουν. Η αίτηση εγκρίνεται από την Κοσμητεία, αφού διαπιστωθεί τεκμηριωμένα ότι δεν παρακωλύεται η εύρυθμη λειτουργία και ότι καλύπτονται οι ανάγκες της σχολής. Την έγκριση ακολουθεί η έκδοση πράξης ένταξης στην κατηγορία της μερικής απασχόλησης από τον κοσμήτορα, η οποία κοινοποιείται στον πρύτανη και το Συμβούλιο του ιδρύματος, καθώς και στο Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων..... 6..... 7. Στον Οργανισμό κάθε ιδρύματος ορίζονται οι διδακτικές, ερευνητικές και διοικητικές υποχρεώσεις των καθηγητών πλήρους και μερικής.....».

Άρθρο 31. Διδακτικό Έργο «1. Το Διδακτικό έργο κατανέμεται σε εξαμηνιαία μαθήματα. Ως Διδακτικό έργο θεωρείται: α) η αυτοτελής διδασκαλία ενός μαθήματος, β) η αυτοτελής διδασκαλία μαθημάτων εμβάθυνσης σε μικρές ομάδες φοιτητών, γ) οι εργαστηριακές και κλινικές ασκήσεις και η εν γένει πρακτική εξάσκηση των φοιτητών, δ) η επίβλεψη εργασιών ή διπλωματικών εργασιών και ε) η οργάνωση σεμιναρίων ή άλλων ανάλογων δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην εμπέδωση των γνώσεων των φοιτητών».

6. Στα άρθρα 28Α και 29Α του ν. 4485/2017 «Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (Α' 114), όπως ίσχυαν πριν την κατάργησή τους με το άρθρο 485 περ. β' του ν. 4957/2022 (Α' 141), οριζόταν τα εξής:

Άρθρο 28Α. Σύσταση, οργάνωση και λοιπά θέματα κλινικών «1. Οι κλινικές ανήκουν σε Τομέα ή Τμήμα. Μπορεί να ανήκουν και σε Σχολή,2.....3....4. Τα μέλη Δ.Ε.Π. τοποθετούνται σε κλινικές και μετακινούνται από αυτές με απόφαση της Κοσμητείας της Σχολής, όταν η κλινική ανήκει σε Σχολή, και με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος, σε κάθε άλλη περίπτωση. Όταν η κλινική ανήκει σε Τομέα, η απόφαση τοποθέτησης της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του οικείου Τομέα, ενώ όταν πρόκειται για μετακίνηση εκδίδεται μετά από εισήγηση και των δύο εμπλεκόμενων Τομέων. Καθένας μπορεί να είναι μέλος μόνο μίας (1) κλινικής, ανεξάρτητα από το αν προσφέρει τις υπηρεσίες του σε περισσότερες. 5.....6.....7....8.....9.α) Πανεπιστημιακές κλινικές, εργαστήρια και ειδικές μονάδες μπορεί να εγκαθίστανται και να λειτουργούν σε νοσοκομεία του Εθνικού Συστήματος Υγείας (Ε.Σ.Υ.), σε Πανεπιστημιακά Νοσοκομεία ή στο Ευγενίδειο Θεραπευτήριο. Η

εγκατάσταση γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη του οικείου Τμήματος Ιατρικής. Με όμοια απόφαση είναι δυνατή η μετακίνηση πανεπιστημιακών κλινικών, εργαστηρίων και ειδικών μονάδων. β) Το πανεπιστημιακό προσωπικό που υπηρετεί σε κλινικές, εργαστήρια και ειδικές μονάδες εγκαταστημένες σε νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ., σε ό,τι αφορά την υπηρεσία του στο νοσοκομείο, θεωρείται ότι βρίσκεται σε οργανική σχέση με αυτό και υπάγεται στη δικαιοδοσία και στον ιεραρχικό έλεγχο των αρμόδιων οργάνων του νοσοκομείου, όπως και το λοιπό προσωπικό της ιατρικής υπηρεσίας. Οι διοικήσεις των νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ., στα οποία είναι εγκαταστημένες πανεπιστημιακές κλινικές, οφείλουν να διευκολύνουν το διδακτικό, ερευνητικό, κλινικό και διοικητικό έργο των μελών Δ.Ε.Π. που υπηρετούν σε αυτές. γ)...

Άρθρο 29Α. Διευθυντής Κλινικής «1.α) Κάθε κλινική διευθύνεται από μέλος Δ.Ε.Π., αντίστοιχου γνωστικού αντικείμενου, το οποίο υπηρετεί στην ακαδημαϊκή μονάδα (Τομέα, Τμήμα ή Σχολή), στην οποία υπάγεται η κλινική, και ανήκει κατά προτεραιότητα στις βαθμίδες του Καθηγητή, του Αναπληρωτή Καθηγητή και ελλείψει αυτών στη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή. β).....2...(...).. 6...».

7. Στο ν. 4957/2022 «*Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις*» (Α' 141), ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 54. Πανεπιστημιακές κλινικές - Διαδικασία ίδρυσης – Σκοπός «1. Οι πανεπιστημιακές κλινικές αποτελούν ακαδημαϊκές μονάδες του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.), που ιδρύονται και εντάσσονται σε Τμήμα που εμπίπτει στο πεδίο των Επιστημών Υγείας, όπως Ιατρική, Νοσηλευτική, Οδοντιατρική ή Κτηνιατρική των Α.Ε.Ι., καθώς και τους Τομείς των Τμημάτων αυτών....2...3.4.....».

Άρθρο 55. Διευθυντής Κλινικής - Διαδικασία εκλογής – Αρμοδιότητες «1. Κάθε πανεπιστημιακή κλινική διοικείται από τον Διευθυντή της. Ως Διευθυντής εκλέγεται μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), πλήρους απασχόλησης, της βαθμίδας του Καθηγητή ή Αναπληρωτή Καθηγητή. Η θητεία του Διευθυντή είναι τριετής. 2. (.....)... 9.»..

Άρθρο 57. Προσωπικό πανεπιστημιακής κλινικής «1. Η τοποθέτηση των μελών Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και

Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) στις πανεπιστημιακές κλινικές πραγματοποιείται ως ακολούθως: α) με πράξη του Προέδρου του Τμήματος, κατόπιν απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματος και γνώμης της Γενικής Συνέλευσης του Τομέα, αν η πανεπιστημιακή κλινική εντάσσεται σε Τομέα, β) με πράξη του Προέδρου του Τμήματος, κατόπιν απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματος, αν η πανεπιστημιακή κλινική εντάσσεται σε Τμήμα, γ) με πράξη του Πρύτανη του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.), μετά από απόφαση της Κοσμητείας και γνώμη της Συνέλευσης του Τμήματος, αν η πανεπιστημιακή κλινική εντάσσεται σε Σχολή, με περισσότερα από ένα (1) Τμήματα. Οι πράξεις τοποθέτησης σε πανεπιστημιακές κλινικές ή ειδικές μονάδες αυτών που έχουν εγκατασταθεί σε πανεπιστημιακά νοσοκομεία που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων κοινοποιούνται με την επιμέλεια του αρμόδιου οργάνου για την έκδοση της πράξης προς το Διοικητικό Συμβούλιο του νοσοκομείου. Σε περίπτωση πανεπιστημιακής κλινικής ή ειδικής μονάδας αυτής που είναι εγκατεστημένες σε νοσοκομεία του Εθνικού Συστήματος Υγείας (Ε.Σ.Υ.), η τοποθέτηση εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του νοσοκομείου, έπειτα από θετική εισήγηση του επιστημονικού συμβουλίου, με κριτήριο τη συνάφεια της ειδικότητας του τοποθετούμενου με το αντικείμενο του εργαστηρίου ή της μονάδας και τη λειτουργία του νοσοκομείου. 2.... 3. Με τη διαδικασία της παρ. 1, τα μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. μετακινούνται ή τοποθετούνται σε άλλη πανεπιστημιακή κλινική της ακαδημαϊκής μονάδας όπου υπηρετούν, αν συγχωνευθεί, καταργηθεί ή καταμηθεί πανεπιστημιακή κλινική ή κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερόμενου μέλους Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π.. 4..... 5.».

Άρθρο 59. Λοιπές διατάξεις για τα πανεπιστημιακά εργαστήρια και τις κλινικές «1.....2. Πανεπιστημιακά εργαστήρια, πανεπιστημιακές κλινικές των Α.Ε.Ι. ή ειδικές μονάδες αυτών δύνανται να εντάσσονται και να λειτουργούν σε νοσοκομεία του Εθνικού Συστήματος Υγείας (Ε.Σ.Υ.) ή σε πανεπιστημιακά νοσοκομεία που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων ή στο Ευγενίδειο Θεραπευτήριο.3.....4. Το πάσης φύσεως προσωπικό των Α.Ε.Ι. που υπηρετεί σε πανεπιστημιακές κλινικές και ειδικές μονάδες ή πανεπιστημιακά εργαστήρια, που έχουν εγκατασταθεί σε νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. ή σε πανεπιστημιακά νοσοκομεία ή στο Ευγενίδειο Θεραπευτήριο, σε ό,τι αφορά στην υπηρεσία του στο νοσοκομείο, θεωρείται ότι βρίσκεται σε

οργανική σχέση με αυτό και υπάγεται στη δικαιοδοσία και στον ιεραρχικό έλεγχο των αρμόδιων οργάνων του νοσοκομείου, όπως το λοιπό προσωπικό της ιατρικής υπηρεσίας. Οι διοικήσεις των νοσοκομείων, στα οποία είναι ενταγμένες πανεπιστημιακές κλινικές, οφείλουν να διευκολύνουν το διδακτικό, ερευνητικό, κλινικό και διοικητικό έργο των μελών Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.), Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) που υπηρετούν σε αυτές. 5.».

Άρθρο 64. Διδακτικό έργο «1. Ως διδακτικό έργο νοείται: α) η αυτοδύναμη διδασκαλία μαθημάτων, υποχρεωτικών και επιλογής, β) η διεξαγωγή εργαστηρίων και εργαστηριακών ασκήσεων, γ) το κλινικό έργο για τη διδασκαλία φοιτητών και η διεξαγωγή κλινικών ασκήσεων, δ) η εποπτεία και ο συντονισμός των φοιτητών κατά τη διενέργεια πρακτικής άσκησης, ε) η επίβλεψη εργασιών ή διπλωματικών εργασιών και στ) η οργάνωση και διεξαγωγή σεμιναρίων και συνεδρίων ή η οργάνωση και ο συντονισμός άλλων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην εμπέδωση και εμπέδωση σε υψηλό επίπεδο γνώσεων των φοιτητών σε επιστημονικές περιοχές του γνωστικού αντικείμενου του προγράμματος σπουδών. 2. Με τον Κανονισμό του προγράμματος σπουδών καθορίζονται η διάρθρωση του προγράμματος σπουδών και η κατανομή των μαθημάτων, εργαστηρίων, κλινικών ασκήσεων, σεμιναρίων, της πρακτικής άσκησης, εφόσον υφίσταται, και λοιπών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων του προγράμματος σπουδών σε ακαδημαϊκά εξάμηνα. 3. 4.».

Άρθρο 154. Πλήρης και μερική απασχόληση μελών Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού «1. Τα μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) υποχρεούνται να παρέχουν ανελλιπώς τις υπηρεσίες τους στο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Ε.Ι.), στο οποίο έχουν διορισθεί υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης και να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις του άρθρου 155. 2. Με απόφαση της Κοσμητείας, κατόπιν εισήγησης της Συνέλευσης του Τμήματος και γνώμης της Γενικής Συνέλευσης του Τομέα, μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος δύναται να ενταχθεί στην κατηγορία μερικής απασχόλησης μετά από αίτημά του. Για την ένταξη σε καθεστώς μερικής απασχόλησης απαιτείται η έκδοση απόφασης του Κοσμήτορα της Σχολής, που κοινοποιείται στον Πρύτανη του Α.Ε.Ι. και στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων. 3. Δικαίωμα υποβολής αιτήματος για

υπαγωγή σε καθεστώς μερικής απασχόλησης έχουν όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. ανεξαρτήτως βαθμίδας, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν συμπληρώσει τρία (3) έτη πραγματικής άσκησης καθηκόντων από την ημερομηνία πρώτης εκλογής τους. Το αίτημα υποβάλλεται υποχρεωτικά πριν από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους εντός του οποίου το μέλος Δ.Ε.Π. επιθυμεί να υπαχθεί σε καθεστώς μερικής απασχόλησης και αναλύονται σε αυτό οι λόγοι για τους οποίους το μέλος Δ.Ε.Π. αιτείται την υπαγωγή του στο εν λόγω καθεστώς...4. Η Συνέλευση του Τμήματος, κατά την εξέταση του αιτήματος, λαμβάνει υπόψη τις εκπαιδευτικές ανάγκες των προγραμμάτων σπουδών του Τμήματος, ιδίως αυτές που σχετίζονται με το γνωστικό αντικείμενο του μέλους Δ.Ε.Π., καθώς και τον λόγο για τον οποίο ζητείται η υπαγωγή σε καθεστώς μερικής απασχόλησης. Εφόσον δεν παρακωλύεται η εύρυθμη λειτουργία των προγραμμάτων σπουδών του Τμήματος, εγκρίνει το αίτημα περί υπαγωγής σε καθεστώς μερικής απασχόλησης. Ο αριθμός των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος που βρίσκεται σε καθεστώς μερικής απασχόλησης δεν δύναται σε καμία περίπτωση να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού αριθμού των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος, αφαιρουμένου του αριθμού των μελών Δ.Ε.Π. που βρίσκονται σε άδεια άνευ αποδοχών ή τελούν σε αναστολή άσκησης καθηκόντων. 5. Κατά το χρονικό διάστημα ένταξής τους σε καθεστώς μερικής απασχόλησης, τα μέλη Δ.Ε.Π. λαμβάνουν το τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) των τακτικών αποδοχών, πλην της οικογενειακής παροχής, της αντίστοιχης βαθμίδας πλήρους απασχόλησης με τα ίδια έτη υπηρεσίας.

Άρθρο 155. Υποχρεώσεις μελών Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού «1. Τα μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) πλήρους απασχόλησης υποχρεούνται: α) Να διαμένουν και να εγκαθίστανται εντός της Περιφέρειας όπου εδρεύει το Τμήμα του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) στο οποίο εκλέγονται. β) Να παρέχουν διδακτικό, ερευνητικό, επιστημονικό, εργαστηριακό και διοικητικό έργο προς το Τμήμα, στο οποίο έχουν εκλεγεί, αλλά και εν γένει προς το Α.Ε.Ι. γ) Να επιβλέπουν, υποστηρίζουν και καθοδηγούν τους φοιτητές κατά την εκπόνηση εργασιών, διπλωματικών εργασιών και διδακτορικών διατριβών, καθώς και να εποπτεύουν τη διεξαγωγή της πρακτικής άσκησης φοιτητών. δ)...ε)...στ) Να συμμετέχουν στα συλλογικά όργανα των ακαδημαϊκών μονάδων, Σχολής, Τμήματος και Τομέα, όπως προβλέπεται στον παρόντα, καθώς και σε επιτροπές του Α.Ε.Ι., μετά από απόφαση του αρμόδιου οργάνου

του Α.Ε.Ι. ζ) Να εντάσσονται στο Μητρώο Εσωτερικών Εκλεκτόρων του άρθρου 145 σύμφωνα με το γνωστικό τους αντικείμενο και να συμμετέχουν στη διαδικασία εκλογής του τακτικού διδακτικού προσωπικού των Α.Ε.Ι. σύμφωνα με το Κεφάλαιο ΙΣΤ' καθώς και στα Μητρώα Εξωτερικών Εκλεκτόρων άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι. ή στα αντίστοιχα μητρώα εκλεκτόρων των ερευνητικών ή τεχνολογικών φορέων και τη διαδικασία εκλογής ερευνητών. η) Να παρέχουν έργο προς τα πανεπιστημιακά εργαστήρια ή τις πανεπιστημιακές κλινικές που τοποθετούνται, ανάλογα με το γνωστικό τους αντικείμενο. θ)...ι)...2. Ειδικότερα, τα μέλη Δ.Ε.Π. πλήρους απασχόλησης υποχρεούνται: α) Να παρέχουν διδακτικό έργο των περ. α) έως γ) της παρ. 1 του άρθρου 64, τουλάχιστον έξι (6) ωρών εβδομαδιαίως κατά μέσο όρο κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους σε προγράμματα σπουδών πρώτου και δεύτερου κύκλου και προγράμματα σπουδών δευτερεύουσας κατεύθυνσης και σύντομης διάρκειας του Τμήματος του Α.Ε.Ι., στο οποίο έχουν εκλεγεί, ύστερα από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος περί ανάθεσης διδακτικού έργου. Είναι δυνατή η ανάθεση διδακτικού έργου στο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών πρώτου κύκλου άλλων Τμημάτων μετά από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, κατόπιν σύμφωνης γνώμης της Κοσμητείας, η οποία συνυπολογίζεται στο ελάχιστο όριο των έξι (6) ωρών παροχής διδακτικού έργου. Δεν λαμβάνεται υπόψη για την πλήρωση της ελάχιστης υποχρέωσης παροχής διδακτικού έργου έξι (6) ωρών, τυχόν διδακτικό έργο που προσφέρεται σε προγράμματα σπουδών δεύτερου κύκλου με πρόσθετη αμοιβή, καθώς και ξενόγλωσσα προγράμματα σπουδών, χειμερινά και θερινά σχολεία. β) Να παρευρίσκονται στους πανεπιστημιακούς χώρους τουλάχιστον δώδεκα (12) ώρες εβδομαδιαίως, πέραν των έξι (6) ωρών διδακτικού έργου και να παρέχουν κάθε μορφής διδακτικό, ερευνητικό, επιστημονικό, εργαστηριακό και διοικητικό έργο. 3. Τα μέλη Δ.Ε.Π. που τίθενται σε καθεστώς μερικής απασχόλησης, έχουν τις υποχρεώσεις της παρ. 1, πλην της περ. α) της παρ. 1, ενώ οι ώρες εβδομαδιαίας απασχόλησης της παρ. 2 μειώνονται κατά πενήντα τοις εκατό (50%). 4. Οι ώρες απασχόλησης των μελών Δ.Ε.Π. πλήρους απασχόλησης κατανέμονται κατ' ελάχιστον σε τρεις (3) ημέρες εβδομαδιαίως, ενώ οι ώρες απασχόλησης των μελών Δ.Ε.Π. μερικής απασχόλησης κατανέμονται κατ' ελάχιστον σε δύο (2) ημέρες εβδομαδιαίως. 5. Αρμόδιος για την παρακολούθηση της τήρησης των υποχρεώσεων των μελών Δ.Ε.Π., όπως αυτές ορίζονται στις παρ. 1 και 2, είναι ο Κοσμήτορας της Σχολής.

Η παράβαση των υποχρεώσεων των παρ. 1 και 2 συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα και ανάλογα με τη βαρύτητά του εφαρμόζονται οι πειθαρχικές ποινές του άρθρου 178».

Άρθρο 156. Δικαιώματα μελών Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού «Τα μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) πλήρους απασχόλησης δύνανται: α)...β)...γ) Να αμείβονται για την εκτέλεση κλινικού έργου, τη συμμετοχή τους στην ολόημερη λειτουργία των νοσοκομείων σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 2889/2001 (Α' 37), καθώς και τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα εφημεριών των νοσοκομείων, όπου είναι εγκατεστημένες οι πανεπιστημιακές κλινικές ή τα πανεπιστημιακά εργαστήρια όπου υπηρετούν. δ) ...(...)...θ) Να ασκούν τα καθήκοντα του διευθύνοντος συμβούλου της Εταιρείας Αξιοποίησης και Διαχείρισης της Περιουσίας του Α.Ε.Ι. και να συμμετέχουν στο Διοικητικό Συμβούλιο αυτής...(...)... ιγ)... Τα μέλη Δ.Ε.Π. που εντάσσονται σε καθεστώς μερικής απασχόλησης δύνανται να ασκούν τις δραστηριότητες του παρόντος, εξαιρουμένης της περ. θ). Τα μέλη Δ.Ε.Π. δύνανται επίσης, εφόσον εντάσσονται σε καθεστώς μερικής απασχόλησης, να αναλαμβάνουν τη θέση Γενικού Διευθυντή ή Διευθυντή ερευνητικού κέντρου ινστιτούτου ή τεχνολογικού φορέα του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014».

8. Στο άρθρο 13 του ν. 1397/1983 «Εθνικό Σύστημα Υγείας» (ΦΕΚ Α' 143), όπως ισχύει, ορίζονται, πλην άλλων, και τα εξής:

Άρθρο 13. Πανεπιστημιακές κλινικές, εργαστήρια και μονάδες «1. Στα νοσοκομεία μπορεί να εγκαθίστανται και να λειτουργούν πανεπιστημιακές κλινικές, εργαστήρια και ειδικές μονάδες που στελεχώνονται αποκλειστικά με πανεπιστημιακό ιατρικό και λοιπό επιστημονικό προσωπικό. Οι πανεπιστημιακές κλινικές, εργαστήρια και μονάδες εντάσσονται στον αντίστοιχο τομέα του νοσοκομείου και αποτελούν τμήματά του. ... 2. Τα πανεπιστημιακά τμήματα στα πλαίσια του τομέα που υπάγονται λειτουργούν και διοικούνται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 11 και 12 του νόμου αυτού. Το πανεπιστημιακό προσωπικό, σε ότι αφορά την υπηρεσία του στο νοσοκομείο, θεωρείται ότι βρίσκεται σε οργανική σχέση με αυτό και υπάγεται στη δικαιοδοσία, τον επιστημονικό και ιεραρχικό έλεγχο των αρμόδιων οργάνων του νοσοκομείου, όπως και το λοιπό προσωπικό της ιατρικής υπηρεσίας. 3.....».

9. Στα άρθρα 9, 11 και 13 του ν. 2889/2001 «Βελτίωση και Εκσυγχρονισμός του Εθνικού Συστήματος Υγείας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 37), όπως ισχύει, ορίζονται κατ' αντιστοιχία, πλην άλλων, και τα εξής:

Άρθρο 9. Ολοήμερη λειτουργία νοσοκομείων «1. Καθιερώνεται η ολοήμερη λειτουργία των νοσοκομείων που ανήκουν στο Ε.Σ.Υ, με την επέκταση των εξωτερικών ιατρείων και τη διενέργεια διαγνωστικών, θεραπευτικών και επεμβατικών πράξεων πέραν του τακτικού ωραρίου. Σε όλα τα νοσοκομεία που ανήκουν στο Εθνικό Σύστημα Υγείας (Ε.Σ.Υ.) τα τακτικά ιατρεία λειτουργούν καθημερινά τις πρωινές ώρες με τετράωρη τουλάχιστον υποχρεωτική παρουσία ειδικευμένων ιατρών ... 2. Οι μόνιμοι ειδικευμένοι ιατροί του νοσοκομείου όλων των βαθμών, οι πανεπιστημιακοί ιατροί, που κατέχουν τίτλο ειδικότητας και εργάζονται σε πανεπιστημιακές κλινικές, εργαστήρια ή μονάδες, που είναι εγκατεστημένες σε νοσηλευτικά ιδρύματα, που ανήκουν στο Ε.Σ.Υ., το νοσηλευτικό, το παραϊατρικό, το επιστημονικό μη ιατρικό και το διοικητικό προσωπικό του νοσοκομείου, μπορούν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στη λειτουργία πέραν του τακτικού ωραρίου, όπως αυτή καθορίζεται στο παρόν άρθρο. Οι ιατροί συμμετέχουν στη λειτουργία του νοσοκομείου πέραν του τακτικού ωραρίου, υπό την προϋπόθεση ότι παρέχουν υπηρεσίες στην πρωινή λειτουργία των τακτικών ιατρείων τουλάχιστον μια (1) ημέρα την εβδομάδα και δεν εφημερεύουν κατά τις ημέρες αυτές. Ο αριθμός των περιστατικών, που εξετάζονται από κάθε ιατρό ανά εβδομάδα, μετά το τακτικό ωράριο δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τον αριθμό των αντίστοιχων πράξεων, που διενεργούνται από τον ίδιο ιατρό στο τακτικό ωράριο. 3. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις, υπό τις οποίες εντάσσονται τα νοσοκομεία, που ανήκουν στο Ε.Σ.Υ., στην ολοήμερη λειτουργία, όπως και οι όροι και προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί το προσωπικό της παραγράφου 2 να συμμετέχει σε αυτήν, ... 4. ... 5. ... 6. ... 7....8. Οι πανεπιστημιακοί ιατροί της παραγράφου 2 συμμετέχουν στην ολοήμερη πέραν του τακτικού ωραρίου λειτουργία, από 1.4.2011 αποκλειστικά σε χώρους του νοσοκομείου. 9. Στους ιατρούς του Ε.Σ.Υ. που παραβιάζουν τους κανόνες συμμετοχής στην ολοήμερη λειτουργία του νοσοκομείου πέραν του τακτικού ωραρίου επιβάλλονται οι ακόλουθες κυρώσεις: α) απαγόρευση συμμετοχής σε αυτήν για έξι (6) μήνες, β) απαγόρευση συμμετοχής σε αυτήν για δύο (2) έτη, σε περίπτωση υποτροπής, γ) οριστική

απώλεια του δικαιώματος συμμετοχής σε αυτήν, σε περίπτωση δεύτερης υποτροπής. Η κύρωση αυτή λαμβάνεται υπόψη σε κάθε κρίση και αξιολόγηση του ιατρού, όταν πρόκειται για ιατρό του Ε.Σ.Υ.. Η κύρωση επιβάλλεται με απόφαση του Διοικητή της Υγειονομικής Περιφέρειας μετά από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου του νοσοκομείου και μετά από έγγραφη κλήση του ιατρού να υποβάλει τις αντιρρήσεις του μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση σε αυτόν της κλήσης. Η παράβαση των κανόνων συμμετοχής στην ολοήμερη πέραν του τακτικού ωραρίου λειτουργία του νοσοκομείου από τους πανεπιστημιακούς ιατρούς, της παραγράφου 2, συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα και εφαρμόζεται το άρθρο 4 του ν. 2530/1997 (ΦΕΚ 218 Α').....».

Άρθρο 11. «1. Οι ιατροί του Ε.Σ.Υ. είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης.¹ 2. Οι Πανεπιστημιακοί ιατροί πλήρους απασχόλησης που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε πανεπιστημιακές κλινικές, εργαστήρια ή μονάδες, που είναι εγκατεστημένες σε νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ., με την επιφύλαξη της διάταξης του άρθρου 23 του ν. 4009/2011 (Α' 195), επιτρέπεται να διατηρούν ιδιωτικό ιατρείο, εφόσον συμμετέχουν στην ολοήμερη, πέραν του τακτικού ωραρίου λειτουργία του νοσοκομείου τουλάχιστον δύο φορές την εβδομάδα εκτός των ημερών εφημερίας. 3. Ο Πανεπιστημιακός Ιατρός, που είναι τοποθετημένος σε Πανεπιστημιακή Κλινική, Εργαστήριο ή Μονάδα εγκατεστημένη σε νοσοκομείο του Ε.Σ.Υ. ή των Πανεπιστημίων, εφόσον παραβιάζει τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, ανεξάρτητα από την πειθαρχική του δίωξη για την οποία εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 4 του Ν. 2530/1997, απομακρύνεται αμέσως από το νοσοκομείο με απόφαση της συγκλήτου του οικείου Πανεπιστημίου, με την οποία ανακαλείται η πράξη τοποθέτησής του ... 4. Μετά τρεις (3) μήνες από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού απαγορεύεται στους πανεπιστημιακούς ιατρούς που εργάζονται σε πανεπιστημιακές κλινικές εργαστήρια ή μονάδες που είναι εγκατεστημένες σε νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. ή των Α.Ε.Ι., η παροχή υπηρεσιών, με οποιαδήποτε σχέση, περιλαμβανομένης και αυτής του συμβούλου σε ιδιωτικές κλινικές ή σε ιδιωτικά διαγνωστικά ή θεραπευτικά εργαστήρια και γενικότερα σε κάθε είδους ιδιωτικές επιχειρήσεις, που παρέχουν ή καλύπτουν ασφαλιστικά υπηρεσίες

¹ Υπό το προϊσχύσαν νομοθετικό καθεστώς του άρθρου 63 παρ. 1 του ν.2071/1992 (Α' 123), επιτρεπόταν η σύσταση θέσεων ιατρών μερικής απασχόλησης.

υγείας καθώς και η εγκατάσταση ιδιωτικών ιατρείων ή ιατρικών μηχανημάτων εντός των παραπάνω ιδιωτικών φορέων. Για τους πανεπιστημιακούς ιατρούς του εργαστηριακού τομέα. που δεν έχουν ιδιωτικό εργαστήριο, αλλά διατηρούν, μόνο, εργαστήριο εντός ιδιωτικών φορέων. η απαγόρευση του προηγούμενου εδαφίου αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου του έτους 2002.... 5....».

Άρθρο 13. «1....(...)... 6. Από 1.1.2002, στους πανεπιστημιακούς ιατρούς που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε πανεπιστημιακές κλινικές, εργαστήρια ή μονάδες, εγκατεστημένες σε νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. ή των Α.Ε.Ι., καταβάλλεται, από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού του οικείου νοσοκομείου, ειδική αμοιβή για το κλινικό και εργαστηριακό έργο που παρέχουν, το ύψος της οποίας ορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας».

10. Στο άρθρο 45 παρ.1 και 10 του ν. 3205/2003 «Μισθολογικές ρυθμίσεις λειτουργών και υπαλλήλων του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α., μονίμων στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και αντιστοίχων της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού και Λιμενικού Σώματος και άλλες συναφείς διατάξεις» (Α' 297), όπως έχει τροποποιηθεί και διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 159 του ν. 4472/2017 (Α' 74), ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 45. Εφημερίες «1. Η συμμετοχή των ιατρών του Ε.Σ.Υ., των μελών Δ.Ε.Π. τμημάτων ιατρικής και όλων των ιατρών που με οποιαδήποτε σχέση προσφέρουν υπηρεσία στα νοσοκομεία στο πρόγραμμα εφημεριών, είναι υποχρεωτική για όλους τους βαθμούς και βαθμίδες, σύμφωνα με τις εκάστοτε υπηρεσιακές ανάγκες. 2... (...)...10. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται αναλόγως και στις αντίστοιχες κατηγορίες ιατρικού προσωπικού των πανεπιστημιακών νοσοκομείων (Αιγινήτειο και Αρεταίειο).....».

11. Στο άρθρο 131 παρ.1 περ. Ε' του ν. 4472/2017 «Συνταξιοδοτικές διατάξεις Δημοσίου και λοιπές διατάξεις» (Α' 74), ορίζεται ότι: «Ε. Στους ιατρούς, φυσικούς ιατρικής ακτινοφυσικούς, ψυχολόγους, φαρμακοποιούς και νοσηλευτές, καθώς και στους χημικούς, κλινικούς χημικούς, βιοχημικούς και βιολόγους, οι οποίοι είναι μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π. που τοποθετούνται, σε πανεπιστημιακές κλινικές, πανεπιστημιακά εργαστήρια ή ειδικές μονάδες κλινικών ή εργαστηρίων, που εγκαθίστανται σε νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. ή σε πανεπιστημιακά νοσοκομεία που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, καταβάλλεται, από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού του οικείου νοσοκομείου, ειδική αμοιβή για το κλινικό και

εργαστηριακό έργο που παρέχουν, το ύψος της οποίας ορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας. Μέχρι την έκδοση της σχετικής απόφασης, η εν λόγω ειδική αμοιβή καταβάλλεται στο ύψος που είχε διαμορφωθεί κατά την έναρξη ισχύος των διατάξεων του παρόντος νόμου. Η ως άνω ειδική αμοιβή δεν υπάγεται στο ανώτατο όριο αποδοχών του άρθρου 156 του παρόντος νόμου. Για την καταβολή της ειδικής αμοιβής απαιτείται η υποβολή στη Διοίκηση του Νοσοκομείου της μηνιαίας καταγραφής του παρεχόμενου κλινικού-εργαστηριακού έργου που βεβαιώνεται από τον Διευθυντή της κλινικής, του εργαστηρίου ή της ειδικής μονάδας, και η έγκρισή της από αυτό έπειτα από θετική εισήγηση του επιστημονικού συμβούλιου και του Διευθυντή της Ιατρικής Υπηρεσίας του νοσοκομείου».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα :

12. Με τις πιο πάνω διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 1397/1983, ενόψει και του άρθρου 16 του Συντάγματος που διασφαλίζει την ελευθερία της διδασκαλίας και του ερευνητικού έργου του εν γένει διδακτικού προσωπικού των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, προβλέπεται η δυνατότητα εγκατάστασης και λειτουργίας στα νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. πανεπιστημιακών κλινικών που στελεχώνονται, κατ' αρχήν, αποκλειστικά από πανεπιστημιακό ιατρικό και λοιπό επιστημονικό προσωπικό. Περαιτέρω, από τις ίδιες ως άνω συνταγματικές διατάξεις, ερμηνευόμενες σε συνδυασμό με αυτές του άρθρου 21 του Συντάγματος, συνάγεται, ευθέως, ότι η παρεχομένη, στις πανεπιστημιακές κλινικές, από ιατρούς, υπό την ιδιότητά των ως μελών του Δ.Ε.Π. ορισμένου Α.Ε.Ι., ιατρική περίθαλψη είναι, αρρήκτως, συνδεδεμένη με το διδακτικό, κλινικό και ερευνητικό έργο αυτών ως πανεπιστημιακών διδασκάλων, το οποίο δεν δύναται να αποχωρισθεί από αυτή χωρίς να θιγούν, αμέσως ή εμμέσως, οι προαναφερθείσες συνταγματικές διατάξεις, οι ίδιοι όμως, υπάγονται στις σχετικές αποφάσεις του αρμοδίου οργάνου του οικείου Α.Ε.Ι., μέλος του διδακτικού προσωπικού του οποίου είναι ο συγκεκριμένος πανεπιστημιακός ιατρός (βλ. ΣτΕ ad hoc 2684/1999 και 2487/2000). Και τούτο διότι, το έργο

(κλινικό – διδακτικό - ερευνητικό), πανεπιστημιακού γιατρού, αρμοδίως ανατίθεται από πανεπιστημιακά όργανα στα πλαίσια λειτουργίας της πανεπιστημιακής κλινικής. Εξάλλου, από τις ίδιες διατάξεις του ως άνω άρθρου 13 του ν. 1397/1983, συνάγεται ότι ελήφθη κρατική μέριμνα όχι μόνον για την άσκηση διδακτικού και ερευνητικού έργου εντός των νοσοκομείων αυτών από μέλη του Δ.Ε.Π. των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, προς περαιτέρω ανάπτυξη και προαγωγή της επιστήμης, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 16 του Συντάγματος, αλλά και για την προάσπιση της υγείας των πολιτών, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 21 του Συντάγματος, στο πλαίσιο της εφαρμογής της συνταγματικής αρχής του κοινωνικού κράτους δικαίου (άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος). (ΣΤΕ 2027-28/2002, 1678/2022 σκ. 11). Ειδικότερα, από τις διατάξεις του ως άνω άρθρου 13 του ν. 1397/1983, ερμηνευόμενες σε συνδυασμό με τις λοιπές διατάξεις του ίδιου νόμου, συνάγεται ότι οι εγκαθιστάμενες στα νοσοκομεία του Εθνικού Συστήματος Υγείας πανεπιστημιακές κλινικές που στελεχώνονται με πανεπιστημιακούς ιατρούς, έχουν, ως μονάδες νοσοκομειακής περίθαλψης, λειτουργική αποστολή που δεν διαφοροποιείται από εκείνη των λοιπών μονάδων των ιδίων νοσοκομείων, οι οποίες στελεχώνονται με το ιατρικό προσωπικό του Εθνικού Συστήματος Υγείας σύμφωνα με τα άρθρα 24 και επ. του ίδιου νόμου. Όλες οι μονάδες περίθαλψης του Εθνικού Συστήματος Υγείας έχουν λειτουργική αποστολή που συνίσταται στην παροχή υπηρεσιών υγείας *«ισότιμα σε κάθε πολίτη, ανεξάρτητα από την οικονομική, κοινωνική και επαγγελματική του κατάσταση»* σύμφωνα με την διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 1397/1983. Η επιταγή αυτή αποτελεί έκφραση της αρχής του κοινωνικού κράτους δικαίου, η οποία ρητώς πλέον κατοχυρώνεται στην παρ. 1 του άρθρου 25 του Συντάγματος, όπως ισχύει μετά την αναθεώρηση του άρθρου αυτού με το από 6.4.2001 ψήφισμα της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής. Συνεπώς, την ίδια λειτουργική αποστολή έχουν και οι πανεπιστημιακές κλινικές που εγκαθίστανται στα νοσοκομεία του Εθνικού Συστήματος Υγείας, παράλληλα με την διδακτική και ερευνητική αποστολή τους. Αυτός ο νόμιμος όρος για την πρόσβαση των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και των ιδίων των πανεπιστημιακών ιατρών στα νοσοκομεία του Εθνικού Συστήματος Υγείας είναι συνταγματικά θεμιτός και δεν αντιβαίνει στην ανωτέρω μνημονευόμενη παρ. 1 του άρθρου 16 του Συντάγματος, εν όψει και της ευρείας εξουσίας που παρέχεται στον κοινό νομοθέτη, δυνάμει της

παραγράφου 3 του άρθρου 21 του Συντάγματος και της συνταγματικής αρχής του κοινωνικού κράτους δικαίου, για την θέσπιση κανόνων δικαίου με σκοπό την προάσπιση της υγείας των πολιτών (ΣΤΕ 1678/2002 σκ.11).

13. Με τις διατάξεις, περαιτέρω, του προϊσχύοντος άρθρου 23 του ν. 4009/2011 εισήχθησαν, γενικού περιεχομένου, ρυθμίσεις για τους καθηγητές πλήρους και μερικής απασχόλησης όλων, αδιακρίτως, των Σχολών των Α.Ε.Ι.. Έτσι, τα μέλη Δ.Ε.Π., μπορούσαν να ασκούν, παραλλήλως με τα κύρια καθήκοντά τους, μόνο τις δραστηριότητες που ρητώς και περιοριστικώς απαριθμούνται στις προαναφερθείσες διατάξεις. Οι ιατροί, όμως, μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. από την πρώτη στιγμή της θεσμοθέτησης του Εθνικού Συστήματος Υγείας (Ε.Σ.Υ.), υπήχθησαν σε ειδικό καθεστώς υπηρεσιακής κατάστασης, το οποίο προσδιοριζόταν βάσει των δύο, διακριτών, μεταξύ τους, ιδιοτήτων (του μέλους Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. και του ιατρού Ε.Σ.Υ.), σύμφωνα και με τις εκάστοτε ειδικότερες νομοθετικές προβλέψεις που ρυθμίζουν τα της λειτουργίας του Ε.Σ.Υ. (ν. 2071/1992, ν. 2519/1997 και ήδη σήμερα ισχύοντος ν. 2889/2001) και υπερισχύουν των γενικών διατάξεων του άρθρου 23 του ν. 4009/2011 και ήδη των άρθρων 154-156 του ν. 4957/2022 (πρβλ. ΝΣΚ 389/2013 και ΣτΕ (Αναστ.) 88/2014). Επίσης, όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. πλήρους απασχόλησης σε πανεπιστημιακές κλινικές, εργαστήρια ή μονάδες, εγκατεστημένες σε νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. ή των Α.Ε.Ι. είχαν δικαίωμα να λάβουν το προβλεπόμενο από το νόμο (άρθρα 13 παρ. 6 του ν. 2889/2001 και 23 παρ. 2 εδαφ. δ' του ν. 4009/2011) κλινικό επίδομα, υπό την απαραίτητη προϋπόθεση ότι προσέφεραν τις υπηρεσίες τους και ασκούσαν κλινικό έργο στις πανεπιστημιακές αυτές κλινικές, τα εργαστήρια ή τις μονάδες των οικείων νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ. ή των Α.Ε.Ι. (Γνωμ. ΝΣΚ 369/2012 Ατομική). Στο πλαίσιο δε παροχής του έργου τους αυτού, οι ιατροί, μέλη Δ.Ε.Π. τμημάτων ιατρικής, συμμετέχουν υποχρεωτικά και στο πρόγραμμα εφημεριών (ενεργών και ετοιμότητας) του Νοσοκομείου στο οποίο είναι εγκατεστημένη η Πανεπιστημιακή Κλινική, στην οποία έχουν τοποθετηθεί, αφού ρητώς μνημονεύει και αυτούς η ως άνω διάταξη του άρθρου 45 παρ. 1 του ν. 3205/2003 και έχουν δικαίωμα αμοιβής γι' αυτές (πρβλ. ΔΕΦ Θεσ/κης 383/2013 σκ. 4). Τούτο διότι, κατά τον νόμο, οι πανεπιστημιακές κλινικές, τα εργαστήρια και οι μονάδες, εντάσσονται στον αντίστοιχο τομέα του νοσοκομείου και αποτελούν τμήματά του και το πανεπιστημιακό προσωπικό, σε ό,τι αφορά την υπηρεσία του στο νοσοκομείο, θεωρείται ότι βρίσκεται σε

οργανική σχέση με αυτό και υπάγεται στην δικαιοδοσία, τον επιστημονικό και ιεραρχικό έλεγχο των αρμοδίων οργάνων του νοσοκομείου, όπως και το λοιπό προσωπικό της ιατρικής υπηρεσίας. Άλλωστε, το διδακτικό και ερευνητικό έργο που ασκείται από τους πανεπιστημιακούς γιατρούς στις πανεπιστημιακές κλινικές, τα εργαστήρια και τις μονάδες που είναι εγκατεστημένες στα νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. ή των Α.Ε.Ι., είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με το κλινικό και εργαστηριακό έργο που ασκούν οι ίδιοι στις ως άνω μονάδες και, ως εκ τούτου, δεν θα ήταν νοητή η άσκηση διδακτικού και ερευνητικού έργου, χωρίς ταυτόχρονη άσκηση κλινικού και εργαστηριακού έργου.

14. Συνεπώς, υπό το καθεστώς ισχύος του άρθρου 23 παρ. 2 περ. δ) του ν. 4009/2011, περί του δικαιώματος (μόνο) των Καθηγητών πλήρους απασχόλησης να αμείβονται από εκτέλεση κλινικού έργου και εφημεριών σε πανεπιστημιακές κλινικές, την έλλειψη αντίστοιχης πρόβλεψης για τα μέλη Δ.Ε.Π. μερικής απασχόλησης και της μη έκδοσης Οργανισμού του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας ή αποφάσεως της Συγκλήτου αυτού για τον καθορισμό των διδακτικών, ερευνητικών και διοικητικών υποχρεώσεων αυτών, είναι υποστηρίξιμη η άποψη ότι η ένταξη μέλους Δ.Ε.Π. του Τμήματος Ιατρικής του ως άνω Πανεπιστημίου σε καθεστώς μερικής απασχόλησης δεν επεκτείνεται και στην εκτέλεση των κλινικών και εργαστηριακών του καθηκόντων και στη συμμετοχή του στο πρόγραμμα εφημεριών στην Πανεπιστημιακή Κλινική, στην οποία έχει τοποθετηθεί, αλλά συνεπάγεται την πλήρη απαλλαγή του απ' αυτά (με την ανάκληση, δηλαδή, της τοποθέτησής του σ' αυτήν), καθόσον δεν νοείται τοποθέτηση μέλους ιατρού, μέλους Δ.Ε.Π.-Α.Ε.Ι., σε Πανεπιστημιακή Κλινική υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης, όπως έχει γίνει δεκτό με την 23558/20/ΓΠ/03.12.2020 γνωμοδότηση της Νομικής Υπηρεσίας του Πανεπιστημίου.

15. Ήδη, όμως, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 155 παρ. 1 περ. η) του ν. 4957/2022, μεταξύ των υποχρεώσεων των μελών Δ.Ε.Π. πλήρους απασχόλησης, περιλαμβάνεται, πέραν του διδακτικού τους έργου, και η υποχρέωση αυτών να παρέχουν έργο προς τα πανεπιστημιακά εργαστήρια ή τις πανεπιστημιακές κλινικές που τοποθετούνται, ανάλογα με το γνωστικό τους αντικείμενο (περ. η), υποχρέωση την οποία έχουν και τα μέλη Δ.Ε.Π. μερικής απασχόλησης, κατά τη ρητή, πλέον, πρόβλεψη της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού, κατά την οποία «*Τα μέλη Δ.Ε.Π. που τίθενται σε καθεστώς μερικής απασχόλησης, έχουν τις υποχρεώσεις της παρ. 1, πλην της περ. α) της*

παρ. 1,.....», πλην, δηλαδή, της υποχρέωσης να διαμένουν και να εγκαθίστανται στην περιφέρεια που εδρεύει το Τμήμα τους.

16. Με τη διάταξη της παραγράφου 2 του ιδίου ως άνω άρθρου, ορίζεται η υποχρέωση των μελών Δ.Ε.Π. πλήρους απασχόλησης να παρέχουν διδακτικό έργο τουλάχιστον έξι ωρών εβδομαδιαίως κατά μέσο όρο κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους και να παρευρίσκονται στους πανεπιστημιακούς χώρους τουλάχιστον δώδεκα ώρες εβδομαδιαίως, πέραν των έξι ωρών διδακτικού έργου, για την παροχή κάθε μορφής διδακτικού, ερευνητικού, επιστημονικού, εργαστηριακού και διοικητικού έργου, οι ώρες δε αυτές απασχόλησης μειώνονται στο μισό για τα μέλη Δ.Ε.Π. μερικής απασχόλησης, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του ιδίου άρθρου, στο διδακτικό δε έργο που υποχρεούνται να παρέχουν και τα μέλη αυτά (κατά μείωση του χρόνου παροχής του), περιλαμβάνεται, κατά το άρθρο 64 παρ. 1 περ. γ) του ιδίου νόμου και το κλινικό έργο για τη διδασκαλία φοιτητών και η διεξαγωγή κλινικών ασκήσεων.

17. Με τη διάταξη, περαιτέρω, του άρθρου 156 περ. γ) του ως άνω νόμου, μεταξύ των δικαιωμάτων των μελών Δ.Ε.Π. πλήρους απασχόλησης, περιλαμβάνεται και το δικαίωμα αυτών να αμείβονται *«για την εκτέλεση κλινικού έργου, τη συμμετοχή τους στην ολοήμερη λειτουργία των νοσοκομείων σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 2889/2001 (Α' 37), καθώς και τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα εφημεριών των νοσοκομείων, όπου είναι εγκατεστημένες οι πανεπιστημιακές κλινικές ή τα πανεπιστημιακά εργαστήρια όπου υπηρετούν»*, δικαίωμα το οποίο παρέχεται, πλέον, και στα μέλη Δ.Ε.Π. μερικής απασχόλησης, κατά τη ρητή πρόβλεψη του δευτέρου εδαφίου της περ. ιγ) του ιδίου άρθρου, κατά την οποία, *«.....Τα μέλη Δ.Ε.Π. που εντάσσονται σε καθεστώς μερικής απασχόλησης δύνανται να ασκούν τις δραστηριότητες του παρόντος, εξαιρουμένης της περ. θ»* (η οποία δεν αφορά εν προκειμένω).

18. Εξάλλου, πέραν των ως άνω ρυθμίσεων, δεν υφίσταται, ούτε στην πανεπιστημιακή νομοθεσία ούτε στην νομοθεσία περί Ε.Σ.Υ., άλλη ρύθμιση, που να προβλέπει ότι σε περίπτωση ένταξης, με απόφαση του αρμοδίου κατά περίπτωση οργάνου του Α.Ε.Ι., ιατρού, μέλους Δ.Ε.Π. Τμήματος Ιατρικής, σε καθεστώς μερικής απασχόλησης, τίθεται στο ίδιο καθεστώς και ως προς την παροχή του κλινικού και εργαστηριακού του έργου στην Πανεπιστημιακή Κλινική στην οποία έχει τοποθετηθεί, με ανάλογη μείωση του χρόνου παροχής του έργου του αυτού. Περαιτέρω, κατά τα προεκτιθέμενα, *«το πάσης φύσεως*

προσωπικό των Α.Ε.Ι. που υπηρετεί σε πανεπιστημιακές κλινικές και ειδικές μονάδες ή πανεπιστημιακά εργαστήρια, που έχουν εγκατασταθεί σε νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. ή σε πανεπιστημιακά νοσοκομεία ή στο Ευγενίδειο Θεραπευτήριο, σε ό,τι αφορά στην υπηρεσία του στο νοσοκομείο, θεωρείται ότι βρίσκεται σε οργανική σχέση με αυτό και υπάγεται στη δικαιοδοσία και στον ιεραρχικό έλεγχο των αρμόδιων οργάνων του νοσοκομείου, όπως το λοιπό προσωπικό της ιατρικής υπηρεσίας» (άρθρο 59 παρ. 4 του ν. 4957/2022, βλ. και άρθρα 13 παρ. 2 του ν. 13971983 και προϊσχύον άρθρο 28Α παρ. 9 περ β) του ν. 4485/2017) και, ως εκ τούτου, ελλείψει σχετικής νομοθετικής πρόβλεψης, δεν νοείται παροχή, από ιατρό, μέλος Δ.Ε.Π. Τμήματος Ιατρικής, τοποθετημένο σε Πανεπιστημιακή Κλινική, του κλινικού και εργαστηριακού έργου του προς αυτήν, υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης. Τούτο, εξάλλου, επιβεβαιώνεται και από την εκδοθείσα κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 131 παρ. 1 περ. Ε του ν. 4472/2017, με αρ. Γ4α/Γ.Π.76467/24-4-2019 Κ.Υ.Α. των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας (Β' 1786), με την οποία καθορίστηκε το ύψος της αμοιβής των μελών Δ.Ε.Π., που παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε πανεπιστημιακές κλινικές, εργαστήρια ή μονάδες εγκατεστημένες σε νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. ή των νοσοκομείων που ανήκουν σε Πανεπιστήμια, με την οποία ουδεμία πρόβλεψη υφίσταται για μέλη Δ.Ε.Π. μερικής απασχόλησης, και τούτο, προδήλως, διότι δεν νοείται τοποθέτηση μελών Δ.Ε.Π. σε Πανεπιστημιακή Κλινική, με καθεστώς μερικής απασχόλησης ως προς το κλινικό και εργαστηριακό τους έργο σ' αυτήν.

19. Ενόψει τούτων, ο περιορισμός στο ήμισυ του χρόνου παροχής του έργου των μελών Δ.Ε.Π. μερικής απασχόλησης αφορά μόνο στο κατ' άρθρο 64 παρ. 1 περ. α) έως γ) του ν. 4957/2022 διδακτικό τους έργο, και στο, κατ' άρθρο 155 παρ. 2 περ. β) του ίδιου νόμου, κάθε μορφής διδακτικό, ερευνητικό, επιστημονικό, εργαστηριακό και διοικητικό έργο, δεν καταλαμβάνει δε, το υποχρεωτικά παρεχόμενο, κατά την παράγραφο 1 περίπτωση η) σε συνδυασμό με την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου, κλινικό έργο προς την Πανεπιστημιακή Κλινική στην οποία έχουν τοποθετηθεί, από την παροχή του οποίου, εξάλλου, ουδόλως απαλλάσσονται και για την παροχή του οποίου, καθώς και για τη συμμετοχή τους στην ολοήμερη λειτουργία των νοσοκομείων σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 2889/2001 (Α' 37), και τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα εφημεριών του νοσοκομείου, όπου είναι εγκατεστημένη η πανεπιστημιακή

κλινική στην οποία υπηρετούν, έχουν δικαίωμα της προβλεπόμενης αμοιβής (κλινικού επιδόματος και αμοιβής εφημεριών).

Απάντηση

20. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, επί του τεθέντος ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε'), γνωμοδοτεί ομοφώνως ότι: Η ένταξη ιατρού, μέλους Δ.Ε.Π. Τμήματος Ιατρικής, τοποθετημένου σε Πανεπιστημιακή Κλινική, σε καθεστώς μερικής απασχόλησης, έχει ως έννομη συνέπεια τον περιορισμό στο ήμισυ του χρόνου παροχής μόνο του, κατ' άρθρο 64 παρ. 1 περ. α) έως γ) του ν. 4957/2022 διδακτικού του έργου και του, κατ' άρθρο 155 παρ. 2 περ. β) του ίδιου νόμου, κάθε μορφής διδακτικού, ερευνητικού, επιστημονικού, εργαστηριακού και διοικητικού έργου και δεν συνεπάγεται την ένταξη του στο ίδιο καθεστώς (μερικής απασχόλησης), ως προς το υποχρεωτικά παρεχόμενο, κατά την παράγραφο 1 περίπτωση η) σε συνδυασμό με την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου, κλινικό έργο προς την Πανεπιστημιακή Κλινική, στην οποία έχει τοποθετηθεί, από την παροχή του οποίου, εξάλλου, ουδόλως απαλλάσσεται.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 15 Νοεμβρίου 2022

Η Προέδρος του Τμήματος

Ο Εισηγητής

Νίκη Μαριόλη

Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Θωμάς Ι. Καζάκος

Νομικός Σύμβουλος του Κράτους